

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренцијски савјет

RJEŠENJE

**u postupku pokrenutom po službenoj dužnosti protiv privrednog subjekta “EUROTERM”
d.o.o. Kiseljak**

**Sarajevo,
oktobar, 2020. godine**

Broj: UP-05-26-3-026-53/19
Sarajevo, 07.10.2020. godine

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine, na osnovu člana 25. stav (1) tačka e) i člana 42. stav (1) tačka a) Zakona o konkurenciji („Službeni glasnik BiH“, br. 48/05, 76/07 i 80/09) u postupku pokrenutom po službenoj dužnosti, protiv privrednog subjekta „EUROTERM“ d.o.o Kiseljak, PJ broj 1, Latička bb, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina, radi utvrđivanja postojanja zabranjenih konkurencijskih djelovanja u smislu člana 4. stav (1) tačke b) i e) Zakona o konkurenciji, na 74. (sedamdesetčetvrti) sjednici održanoj dana 07.10.2020. godine, donijelo je:

RJEŠENJE

1. Utvrđuje se da je privredni subjekt „EUROTERM“ d.o.o Kiseljak na osnovu zaključenih ugovora o isporuci i korištenju toplotne energije za korisnike sa individualnim mjeračem toplote i naplatom fiksnih troškova korisnika isključenih iz toplifikacijskog sistema, počinio zabranjeni sporazum u smislu člana 4. stav (1) tačka e) Zakona o konkurenciji u periodu 01.01.2018.-27.12.2018. godine na području Opštine Ilidža.
2. Nije utvrđeno da je privredni subjekt „EUROTERM“ d.o.o Kiseljak na osnovu zaključenih ugovora o isporuci i korištenju toplotne energije za korisnike sa individualnim mjeračem toplote i naplatom fiksnih troškova korisnika isključenih iz toplifikacijskog sistema, počinio zabranjeni sporazum u smislu člana 4. stav (1) tačke b) Zakona o konkurenciji u periodu od 01.01.2018. godina do momenta donošenja ovog Rješenja na području Opštine Ilidža.
3. Nalaže se privrednom subjektu „EUROTERM“ d.o.o Kiseljak, slijedeće:
 - u roku od 60 (trideset) dana od dana prijema ovog Rješenja uskladi odredbe Odluke o cijenama centralnog grijanja u objektima kolektivnog stanovanja broj: 02-023/18 od 01.01.2018. godine, koje se odnose na plaćanje fiksnih troškova korisnika isključenih iz toplifikacijskog sistema sa odredbama Uredbe o opštim uslovima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije Kantona Sarajevo i zaključi anekse ugovora sa korisnicima u skladu sa naloženom izmjenom, te da dostavi dokaze o izvršenju.
4. Izriče se novčana kazna privrednom subjektu „EUROTERM“ d.o.o Kiseljak zbog kršenja odredbi iz člana 4. stav (1) tačke e) Zakona o konkurenciji, utvrđene u tački 1. ovog Rješenja, u visini od 12.618,15 KM (dvanaest hiljada šestoosamnaest i 15/100 konvertibilnih maraka), koju je dužan platiti u roku od 15 (petnaest) dana od prijema ovog Rješenja.
5. Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u „Službenom glasniku BiH“, službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Obrazloženje

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine (dalje u tekstu: Konkurencijsko vijeće) je dana 06.05.2019. godine, pod brojem: 01-26-10-136-1/19, zaprimilo Prijavu postojanja nedozvoljenog konkurencijskog djelovanja (u daljem tekstu: Prijava) od strane advokata Admira Đulića, Ferhadija 17a, 71000 Sarajevo u vezi korištenja toplotne energije za korisnike sa ugrađenim individualnim mjeračem toplote, za zagrijavanje stana u Sarajevu, u stambeno-poslovnom kompleksu STUP NUKLEUS-TIBRA 2. u vlasništvu (..)**¹ (u daljem tekstu: Podnosioci prijave), protiv privrednog subjekta „EUROTERM“ d.o.o Kiseljak, PJ broj 1, Latička bb, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina (u daljem tekstu: Protivna strana ili Euroterm), zastupanog po advokatu Dorđu Jugoviću, Maglajska 4, 71000 Sarajevo.

U Prijavi se navodi sljedeće:

- Podnosioci Prijave su dana 24.12.2013. godine sa privrednim subjektom Euroterm, zaključili Ugovor o isporuci i korištenju toplotne energije za korisnike sa individualnim mjeračem toplote broj: (..)** (u daljem tekstu Ugovor), za zagrijavanje stana u stambeno-poslovnom kompleksu Stup Nukleus-Tibra 2.
- Obzirom da navedeni isporučilac toplotne energije nije ispunjavao uslove predviđene Ugovorom, ni nakon bezuspješnih upozorenja, Podnosioci prijave su dana 31.12.2014. godine, jednostrano raskinuli isti, te su do tog datuma ispunili sve obaveze iz ugovora.
- Privredni subjekat Euroterm je na obavijest o raskidu Ugovora odgovorio da ne prihvata jednostrani raskid Ugovora, te da ih poziva na obavezu plaćanja fiksnog dijela cijene (paušala) tokom cijele godine.
- Od dana 31.12.2014. godine, kada su Podnosioci prijave jednostrano raskinuli Ugovor, te isključeni iz sistema grijanja navedenog isporučioca toplotne energije, od kojeg datuma uopće ne koriste usluge zagrijavanja stana sa sistema grijanja privrednog subjekta Euroterm, navedeni isporučilac toplotne energije konstantno Podnosiocima prijave ispostavlja račune za naplatu paušala, na čijim se kontima iskazuju neplaćeni iznosi kao dugovanje.
- Podnosioci prijave ističu da je takvo postupanje privrednog subjekta Euroterm nezakonito i nepravilno, te da takvo postupanje predstavlja zabranjeno konkurencijsko djelovanje, u skladu sa odredbama člana 4. stav (1) tačke b) i e) Zakona o konkurenciji („Službeni glasnik BiH“, broj 48/05, 76/07 i 80/09) (u daljem tekstu: Zakon).
- Nesporno je da je u navedenom Ugovoru definiran paušal, kao fiksni dio utvrđene cijene, međutim Podnosioci prijave, bez obzira što su plaćali navedeni paušal do jednostranog raskida navedenog ugovora, smatraju da takav Ugovor kojim se ugovara navedeni paušal, ali i svaka druga aktivnost, odluke i akti navedenog isporučioca toplotne energije, na osnovu čega konstantno Podnositeljima zahtjeva ispostavlja račune za naplatu navedenog paušala, na čijim se kontima iskazuju neplaćeni iznosi kao dugovanje, predstavlja zabranjeni sporazum, sukladno navedenim odredbama Zakona.
- Podnosioci prijave ukazuju na to da takvo postupanje navedenog isporučioca toplotne energije, protivno sa odredbama člana 1. Protokola 1 Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, koji garantira pravo na mirno uživanje imovine.
- Odredbama Ustava Bosne i Hercegovine i Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, prema kojem se ustavno uređenje Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine zasniva na tržišnoj privredi, te odredbama članova 9. do 14., te članova 124. i 210. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list RBiH“ broj 2/92, 13/93 i

¹ (..)** - Podaci predstavljaju poslovnu tajnu, u smislu člana 38. Zakona o konkurenciji.

13/94, „Službene novine Federacije BiH“ broj 29/03 i 42/11) (u daljem tekstu: Zakon o obligacionim odnosima), kojim se propisuje ponašanje na tržištu, sloboda uređivanja obaveznih odnosa, ravnopravnost stranaka u obaveznom odnosu, načelo savjesnosti i poštenja, zabrana zloupotrebe prava, zabrana stvaranja i iskorištavanja monopolskog položaja, pravo na raskid ugovora zbog neispunjenja, kao i sticanje bez osnova.

- Sve i da cijevi toplikacijskog sistema prolaze kroz stan Podnosilaca prijave, što ovdje nije slučaj, Podnosioci prijave smatraju da je ovakvo postupanje navedenog isporučioaca toplotne energije u suprotnosti sa definicijom vlasništva, u skladu sa odredbama Zakona o stvarnim pravima („Službene novine Federacije BiH“, broj 66/13 i 100/13), gdje se pod vlasništvom nad nekretninama smatra, između ostalog, i sve što je u nekretninu ugrađeno, njoj dograđeno, na njoj nadograđeno ili bilo kako drugačije s njom trajno spojeno i dio je te nekretnine sve dok se od nje ne odvoji.
- U prilogu Prijave dostavljeni su dokazi: Uvid u obavjest o raskidu ugovora br. (..) ** i potvrda o prijemu pošiljke, uvid u odgovor od 29.12.2014. godine, uvid u ispostavljene račune za januar, februar i mart 2019. godine. Također, Podnosioci zahtjeva smatraju da je ovakvo ponašanje navedenog isporučioaca toplotne energije u suprotnosti sa ranijim stavom institucije Ombudsmena za zaštitu potrošača Bosne i Hercegovine, te ranijim odlukama Konkurencijskog vijeća.

Slijedom navedenog, Podnosioci prijave smatraju da navedeno postupanje privrednog subjekta Euroterm nije u skladu sa odredbama Zakona, zbog čega podnose ovu Prijavu i predlažu Konkurencijskom vijeću, da izvrše provjeru iznijetih navoda, te ukoliko se iznijeti navodi iz Prijave od strane Konkurencijskog vijeća, ocjene osnovanim, da u skladu sa odredbama člana 27. Zakona po službenoj dužnosti pokrene postupak protiv navedenog isporučioaca toplotne energije, te da u skladu sa odredbama člana 42. Zakona, ocjeni usklađenost navedenog postupanja navedenog isporučioaca toplotne energije sa odredbama Zakona.

Ukoliko, Konkurencijsko vijeće utvrdi da je navedeno postupanje navedenog isporučioaca toplotne energije u suprotnosti sa odredbama Zakona, predlaže da Konkurencijsko vijeće naloži privrednom subjektu Euroterm da prestane sa naplatom fiksnog dijela utvrđene cijene (paušala) isporuke toplotne energije, uz dostavu dokaza o izvršenju, kao i da izrekne odgovarajuću novčanu kaznu i druge odgovarajuće mjere u skladu sa odredbama Zakona.

Punomoćnik privrednog subjekta Euroterm, advokat Dorđe Jugović, Maglajska 4, 71000 Sarajevo se očitovao na navode Podnosilaca prijave u podnesku od dana 26.7.2019. godine, zaprimljenom pod brojem: 01-26-10-136-3/19 u kojem navodi slijedeće:

- Privredni subjekt Euroterm je na temelju Rješenja Općinskog suda u Travniku broj: 051-0-Reg-12-000706 od 12.10.2012. godine registriran za pružanje usluga isporuke toplotne energije i u skladu s predmetnim rješenjem, pruža usluge samo na području Kantona Sarajevo, i to u stambeno-poslovnom kompleksu „TIBRA II STUP NUKLEUS“ koji se nalazi u ulici Stupska b.b, Opština Ilidža, Sarajevo i stambeno-poslovnom kompleksu „NOVA OTOKA“ koji se nalazi u ulici Džemala Bijedića 129., Opština Novi Grad, Sarajevo.
- Privredni subjekt Euroterm isporuku toplotne energije vrši na način propisan Zakonom o komunalnim djelatnostima („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj 14/16, 43/16, 10/17-ispr, 19/17, 20/18 i 22/19), (u daljem tekstu: Zakon o komunalnim djelatnostima), te na temelju Zakona o komunalnim djelatnostima donesenoj Uredbi o opštim uslovima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj 22/16), (u daljem tekstu: Uredba), koja je obavezujuća za isti.
- U skladu sa navedenim općim aktima, privredni subjekt Euroterm sačinjava i zaključuje ugovore o isporuci i korištenju toplotne energije za korisnike sa ugrađenim

individualnim mjeračem toplote, a koji ugovori se sačinjavaju na način i sa sadržajem koji propisuje Uredba.

- Imajući u vidu navedeno, Ugovor sa Podnosiocima prijave, sačinjen je isključivo u skladu sa navedenim Zakonom o komunalnim djelatnostima i Uredbom.
- Privredni subjekt Euroterm nema interni akt ili drugi propis kojim je regulirao uslugu isporuke toplotne energije sa korisnicima.
- Način naplata mjesečnih računa, tj. metodologija obračuna, kako fiksnog dijela (paušal), tako i varijabilnog dijela, koji se odnosi na potrošnju toplotne energije, vrši se u skladu sa Uredbom, na osnovu Uredbe sačinjenog i potpisanog Ugovora, te cjenovnika koji se zasniva na Tarifnom sistemu predviđenom Uredbom, koji privredni subjekt Euroterm donosi u vidu odluke i objavljuje na način koji je dostupan korisnicima toplotne energije koju isporučuje isti.
- Cjenovnik privrednog subjekta Euroterm u potpunosti je usklađen sa Tarifnim sistemom i Odlukom o visini tarifnih stavova KJKP „Toplane-Sarajevo" d.o.o. Sarajevo i svim njegovim izmjenama i dopunama, a koji Tarifni sistem je usvojen od strane Vlade Kantona Sarajevo.
- U ugovorima o isporuci i korištenju toplotne energije za korisnike sa ugrađenim individualnim mjeračem toplote, detaljno je opisan način obračuna fiksnog i varijabilnog dijela i šta obračun obuhvata. Naime, fiksni dio cijene za zasebni dio nekretnine (stana- poslovnog prostora) obračunava se u odnosu na površinu konkretnog dijela nekretnine, a po cijeni prema važećem cjenovniku po m², uvećanoj za iznos PDV-a.
- Varijabilni dio cijene je stvarni utrošak energije koji se očitava na mjernom uređaju. Obračunava se umnoškom očitane potrošene energije i trenutno važećom tarifom Tarifnog sistema i cjenovnika privrednog subjekta Euroterm, uvećan za iznos PDV-a. Varijabilni dio cijene plaća se za vrijeme sezonskog rada kotlovnice po utrošku kWh, u periodu od 15.10. tekuće, do 15.04. naredne godine.
- U Kantonu Sarajevo, osim stambeno-poslovnog kompleksa STUP NUKLEUS-TIBRA 2, usluge isporuke toplotne energije privrednog subjekta Euroterm pruža i u stambeno - poslovnom kompleksu "NOVA OTOKA, Džemala Bijedića 129, Općina Novi Grad.
- U pogledu člana 19. Ugovora zaključenog sa Podnosiocima prijave, isti član jasno predviđa načine prestanka ugovora i to: smrt fizičkog lica - korisnika toplotne energije, prodaja zasebnog dijela nekretnine, te druge okolnosti predviđene Zakonom o obligacionim odnosima. Dakle, ovaj član predviđa mogućnost raskida ugovora, kako u slučajevima taksativno navedenim, tako i u svim slučajevima koje predviđa Zakon o obligacionim odnosima, koji slučajevi su mnogobrojni, a zavise od svake konkretne situacije.
- Isti član Ugovora je usklađen sa odredbama obavezujuće Uredbe za privredni subjekt Euroterm. Članom 22. Uredbe je, u navedenom smislu, predviđena mogućnost raskida ugovora o korištenju toplotne energije, na temelju zahtjeva za raskid i zahtjeva za izdvajanje iz centralnog toplifikacionog sistema, pri čemu je navedeno izdvajanje moguće, samo uz saglasnost za izdvajanje svih ostalih korisnika usluge unutar zgrade i davanja usluge, ukoliko to dozvoljavaju tehničke mogućnosti, odnosno ukoliko se time ne ugrožava kvalitet toplotne energije.
- Obavještavamo Konkurencijsko vijeće da se pred Općinskim sudom u Sarajevu vode dva sudska postupka, i to: izvršni postupak broj: (..) ** i izvršni postupak broj: (..) **, a

isti su pokrenuti na temelju prijedloga za izvršenje na osnovu vjerodostojne isprave - izvoda iz poslovnih knjiga, koje je podnio privredni subjekat Euroterm, u odnosu na Podnosiocę prijave, imajući u vidu da se odnose na neplaćene račune odnosno potraživanja privrednog subjekta Euroterm, zbog neplaćenih usluga isporuke grijanja, a kako bi se izbjegla zastara potraživanja, imajući u vidu jednogodišnji rok zastare za konkretna potraživanja.

U skladu sa naprijed navedenom privredni subjekat Euroterm svoje poslovanje, kada je riječ o isporuci toplotne energije, od svog osnivanja do danas, temelji isključivo na zakonskim propisima koji su za privredni subjekat Euroterm, bez mogućnosti da reguliše ugovorne odnose na način suprotan obavezujućim propisima koji se odnose na isporuku toplotne energije u Kantonu Sarajevo.

Privredni subjekat Euroterm u potpunosti posluje saglasno Zakonu i na bilo koji način nije povrijedio odredbe Zakona, uključujući i odredbe koje se odnose na zabranu sporazuma koje bi imale za cilj ili posljedicu ograničavanje, sprečavanje ili narušavanje tržišne konkurencije na relevantnom tržištu, niti je u tom smislu bilo ko od korisnika usluga grijanja koje pruža privredni subjekat Euroterm isticao prigovore ili pokretao postupke po navedenom i sličnom osnovu.

U pomenutom podnesku, Protivna strana je tražila i uvid u spis predmeta, što je odbijeno, jer u konkretnom slučaju nije pokrenut postupak. Članom 27. Zakona regulirano je pokretanje postupka pred Konkurencijskim vijećem. Članom 32. Zakona je predviđeno da Konkurencijsko vijeće donosi zaključak o pokretanju postupka po službenoj dužnosti ili nakon prijema zahtjeva. Nadalje, članom 37. Zakona je predviđeno da stranka u postupku pred Konkurencijskim vijećem ima pravo na uvid u spis. U skladu sa navedenim odredbama, zahtjev za uvid u spis je odbijen.

Nakon provedene istrage, na 58. sjednici Konkurencijskog vijeća održanoj 12.09.2019. godine donesen je zaključak da se pripremi Zaključak o pokretanju postupka po službenoj dužnosti, na osnovu prijave nedozvoljenog konkurencijskog djelovanja privrednog subjekta Euroterm u segmentu fiksnog dijela naplate usluge korištenja toplotne energije. Nakon navedenog, formiran je predmet broj: UP-05-26-3-026-1/19.

Konkurencijsko vijeće je uputilo dana 08.10.2019. godine akt broj: UP-05-26-3-026-2/19 kojim je od Protivne strane traženo da se izjasni u raskidu Ugovor o isporuci i korištenju toplotne energije za korisnike sa individualnim mjeračem toplote broj: (..)*** od 24.12.2013. godine koji je sklopila sa korisnicima (..)***. Ujedno je od Protivne strane traženo da navede da li od dana 01.01.2015. godine isporučuje račune za isporuku toplotne energije korisnicima (..)***, te da li u slučaju isključenja korisnika sa toplifikacijskog sistema dostavlja račune za fiksni trošak.

U podnesku Protivne strane zaprimljenom dana 17.10.2019. godine, pod brojem: UP-05-26-3-026-2/19 navodi se sljedeće:

- Ugovor sklopljen između (..)*** i privrednog subjekta Euroterm nije raskinut.
- Članom 22. Uredbe predviđena je mogućnost raskida ugovora o korištenju toplotne energije, na osnovu zahtjeva za raskid i zahtjeva za izdvajanje iz centralnog toplifikacionog sistema, pri čemu je navedeno izdvajanje moguće, samo uz saglasnost za izdvajanje svih ostalih korisnika usluge unutar zgrade i davaoca usluge, ukoliko to dozvoljavaju tehničke mogućnosti, odnosno ukoliko se time ne ugrožava kvalitet toplotne energije.
- U skladu sa navedenim, potrebno je da korisnik prikupi saglasnost ostalih korisnika usluga u objektu u kojem davalac usluge pruža isporuku toplotne energije, te iste saglasnosti priloži uz zahtjev za izdvajanje iz centralnog toplifikacionog sistema davaocu usluge, nakon čega davalac usluge utvrđuje da li postoje tehničke mogućnosti za takvo izdvajanje. Ukoliko postoje tehničke mogućnosti, nakon što korisnik usluge izvrši uplatu troškova izdvajanja iz toplifikacijskog sistema, pristupa se izdvajanju iz toplifikacijskog sistema i Ugovor prestaje važiti.

- U smislu člana 22. Uredbe, korisnici (..)** nisu ispoštovali proceduru raskida ugovora, pa je sklopljeni Ugovor i dalje na snazi.
- Privredni subjekt Euroterm, nakon 01.01.2015. godine izdaje račune korisnicima (..)** za troškove toplotne energije koji obuhvataju troškove energenata, troškove za indirektno zagrijavanje, investiciono i tekuće održavanje, amortizaciju i održavanje mjerila toplotne energije i ostale troškove (fiksni trošak), što je definisano članom 2. Uredbe i članom 13. Ugovora.
- Razlog za fakturisanje samo fiksnog dijela naknade za isporuku toplotne energije u navedenom periodu je privremeno isključenje Podnosioca zahtjeva, zbog neizmirenja plaćanja po ranije ispostavljenim računima, povodom kojih privredni subjekt Euroterm pred Općinskim sudom u Sarajevo pokrenuo dva izvršna postupka broj: (..)** i (..)**.
- Korisnici (..)** nisu trajno izdvojeni iz toplifikacionog sistema, jer nisu ispoštovali proceduru raskida ugovora, pa privredni subjekt Euroterm istim dostavlja račune za fiksni trošak usluga isporuke i korištenja toplotne energije.
- Protivna strana je u prilogu podneska dostavila svoj važeći cjenovnik, u vidu Odluke o cijenama centralnog grijanja u objektima kolektivnog stanovanja broj: 02-023/18 od 01.01.2018. godine (u daljem tekstu: Odluka o cijenama centralnog grijanja), u kojoj su definisane cijene i način plaćanja, kao i obaveza plaćanja fiksnog dijela u slučaju privremenog isključenja, zbog neizmirenih obaveza, te prestanak obaveze plaćanja fiksnog dijela cijene u slučaju trajnog izdvajanja iz toplifikacijskog sistema.
- Članom 2. Odluke cijenama centralnog grijanja regulisano je da korisnici koji su isključeni zbog neizmirenih obaveza, a nisu izdvojeni iz centralnog toplifikacijskog sistema, dužni u redovno plaćati fiksni dio cijene.
- Članom 3. Odluke cijenama centralnog grijanja regulisan je status korisnika koji su trajno izdvojeni iz centralnog toplifikacionog sistema na način da vlasnici stambenih i poslovnih jedinica koji se nalaze u objektima u kojima privredni subjekt Euroterm pruža usluge isporuke toplotne energije, a koji su trajno izdvojeni iz centralnog toplifikacionog sistema ne plaćaju fiksni dio cijene, te se isti nakon izdvajanja iz sistema ne smatraju korisnicima usluge.

Punomoćnik Podnosioca prijave, advokat Admira Đulića se očitovao na navode Protivne strane u podnesku, zaprimljenom dana 02.12.2019. godine, pod brojem: UP-05-26-3-026-2/19 u kojem navodi slijedeće:

- Podnosioci prijave smatraju da su neosnovani navodi privrednog subjekta Euroterm da Ugovor između Podnosioca zahtjeva nije raskinut.
- Podnosioci prijave smatraju da iz obavijesti o raskidu ugovora broj (..)** i potvrde o prijemu pošiljke, proizilazi da je Ugovor jednostrano raskinut sa danom 31.12.2014. godine i napominje da je zaključno sa pomenutim datumom podmirio sve obaveze prema privrednom subjektu Euroterm.
- Podnosilac zahtjeva tvrdi da je od 31.12.2014. godine isključen iz toplifikacionog sistema grijanja privrednog subjekta Euroterm.
- Privredni subjekt Euroterm je na obavijest o raskidu Ugovora odgovorio da ne prihvata jednostrani raskid Ugovora, te da mu tehničke mogućnosti ne dozvoljavaju izdvajanje iz toplifikacionog sistema, jer bi se time ugrozio kvalitet energije, standarda i sigurnost drugih korisnika.

- Priključak Podnosilaca zahtjeva na toplifikacioni sistem privrednog subjekta Euroterm se nalazi van stana koji je u njihovom vlasništvu, tačnije u stubištu i dijelu zajedničkih prostorija koji u svako doba omogućava isključenje, odnosno uključenje u isti.
- Podnosioci prijave smatraju da je neosnovano pozivanje Protivne strane na odredbe Uredbe koja nije federalni, nego kantonalni propis, s obzirom da nije jasno na koji način privredni subjekt Euroterm pruža usluge zagrijavanja u stambeno-poslovnom kompleksu STUP NUKLEUS-TIBRA 2. u Sarajevu, odnosno ostaje otvoreno pitanje da li privredni subjekt Euroterm pruža usluge na osnovu ugovora sa investitorom stambeno-poslovnog objekta STUP NUKLEUS-TIBRA 2., tj. da li zagrijavanje koristi za vlastite potrebe navedenog investitora ili nekog trećeg.
- Podnosioci prijave navode da je nejasno da li je privrednom subjektu Euroterm ikada povjereno pružanje usluga na osnovu ugovora i navedene Uredbe, te da li privredni subjekt Euroterm ima potrebno odobrenje od strane Ministarstva prostornog uređenja Kantona Sarajevo, ukoliko se na istog primjenjuje Uredba.
- U slučaju da se Uredba odnosi na privredni subjekt Euroterm, Podnosioci prijave ističu da je ista podzakonski akt koja je po svojoj pravnoj snazi ispod zakona.
- S obzirom da u konkretnom slučaju postoji kolizija normi i to kantonalnog zakona sa federalnim zakonima (članovima 9. do 14., te članova 124. i 210. Zakona o obligacionim odnosima i odredbama Zakonom o stvarnim pravima), državnim zakonima, odredbama Ustava Bosne i Hercegovine i Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, te Protokolom 1 Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, treba primjeniti navedene norme koje su veće pravne snage i nesporno garantuju pravo na mirno uživanje imovine, tržišno privređivanje, slobodu uživanja obaveznih odnosa, ravnopravnost stranaka u obaveznom odnosu, načelo savjesnosti i poštenja, zabranu zloupotrebe prava, ponašanje na tržištu bez nelojalne konkurencije, te zabranu stvaranja i iskorištavanja monopolskog položaja, pravo na raskid ugovora zbog neispunjenja i slično.
- Dakle u konkretnom slučaju proizilazi da su odredbe Uredbe kojim se ograničava mogućnost raskidanje ugovora nezakonite, odnosno da se ne može ograničavati mogućnost raskida ugovora kantonalnim propisom koji je u očitijoj koliziji sa odredbama Zakona o obligacionim odnosima.
- Zbog svega navedenog, Protivna strana ne može tvrditi da je Ugovor na snazi, te da Podnosioci prijave nisu trajno izdvojeni iz toplifikacijskog sistema Protivne strane.
- Podnosioci prijave smatraju da izdavanje računa Podnosiocima zahtjeva od strane privrednog subjekta Euroterm za tzv. fiksne troškove, predstavlja zabranjeno konkurencijsko djelovanje u skladu sa članom 4. stav (1) tačke b) i e) Zakona.
- Podnosioci prijave predlažu da Konkurencijsko vijeće, u skladu sa odredbama člana 27. Zakona po službenoj dužnosti pokrene postupak protiv navedenog isporučioaca toplotne energije, te da u skladu sa odredbama člana 42. Zakona, ocjeni usklađenost postupanja navedenog isporučioaca toplotne energije sa odredbama Zakona.

Na temelju analize činjeničnog stanja i prikupljene dokumentacije, Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da postoji osnovana sumnja o postojanju sprečavanja, ograničavanja i narušavanja tržišne konkurencije, te je donijelo Zaključak o pokretanju postupka po službenoj dužnosti (u daljem tekstu: Zaključak), pod brojem: UP-05-26-3-026-10/19 od 06.02.2020. godine, protiv privrednog subjekta Euroterm, radi utvrđivanja postojanja zabranjenog sporazuma iz člana 4. stav (1) tačke b) i e) Zakona.

1. Postupak po zaključku o pokretanju postupka po službenoj dužnosti

U skladu sa članom 33. stav (1) Zakona, Konkurencijsko vijeće je, dana 07.02.2020. godine

dostavilo Zaključak na očitovanje privrednom subjektu Euroterm aktom broj: UP-05-26-3-026-14/19.

Punomoćnik privrednog subjekta Euroterm je odgovor na Zaključak dostavio dana 26.02.2020. godine podneskom broj: UP-05-26-3-026-15/19, navodeći sljedeće:

- Privredni subjekt Euroterm je registrovan za pružanje usluga isporuke toplotne energije isključivo na području Kantona Sarajevo.
- Imajući u vidu područje na kojem privredni subjekt Euroterm pruža usluge iz okvira registrovane djelatnosti dužan je da postupi u skladu sa važećim zakonskim propisima iz navedene oblasti koje važe na ovom području.
- Uslijed navednog, isporuku toplotne energije privredni subjekt Euroterm vrši na način propisan Zakonom o komunalnim djelatnostima, te na temelju istog donesenoj Uredbi.
- Iz Zakona o komunalnim djelatnostima kao obavezujućeg općeg pravnog akta za privredni subjekt Euroterm nastala je obaveza postupanja po odredbama Uredbe, kojom je bliže regulisana procedura za zaključenje ugovora, način pružanja usluga, te način raskida ugovora sa korisnicima usluga toplotne energije u Kantonu Sarajevo.
- Proizvoljni su navodi Podnosioca prijave, da postoji kolizija između odredaba Uredbe i pojedinih zakona na nivou Federacije Bosne i Hercegovine, jer privredni subjekt mora isključivo primjenjivati Uredbu.
- Zakon o komunalnim je u konkretnom slučaju *lex specialis* za privredni subjekt Euroterm imajući u vidu usluge koje pruža, a Uredba koja je donesena na temelju takvog zakona je obavezujući podzakonski akt.
- Privredni subjekt Euroterm nema mogućnost da bira koje će odredbe obavezujućih propisa primjenjivati, a koje ne, niti je ovlašteno da preispituje usklađenost pojedinih propisa niže pravne snage sa zakonima.
- Čak i ukoliko postoji kolizija između određenih odredaba Uredbe i pojedinih zakona na nivou Federacije Bosne i Hercegovine, kako to Podnosioci prijave paušalno navode, postoji procedura i organi koji takvu usklađenost provjeravaju i donose odluke u navedenom smislu, što su u konkretnom slučaju Podnosioci prijave propustili da učine, pa odgovornost za eventualne propuste u donošenju zakonskih i podzakonskih propusta, prijavom pokušavaju da prebace na privredni subjekt Euroterm, umjesto na organe koji takav propis donose. Ne može privredni subjekt Euroterm trpjeti štetne posljedice za manjkavosti pravnih akata na čije donošenje ili izmjenu ni na koji način ne utiče.
- Dakle, o usklađenosti pojedinog akta sa zakonom ili Ustavom ne odlučuje privredni subjekt Euroterm niti bilo koji pravni subjekt u Bosni i Hercegovini, nego nadležni pravosudni organi.
- Osim toga, pogrešno su Podnosioci prijave naveli da su ograničene mogućnosti raskida ugovora, ali su korisnici dužni da ispoštuju određenu proceduru kako bi do toga došlo, što je i smisao svakog podzakonskog propisa, kojim se propisuju procedure za ostvarivanje prava zagarantovanih zakonom.
- U tom smislu, u članu 19. Ugovora zaključenim sa Podnosiocima prijave, jasno su predviđeni načini prestanka ugovora, i to: smrt fizičkog lica-korisnika toplotne energije, prodaja zasebnog dijela nekretnine, te druge okolnosti predviđene i Zakon o obligacionim odnosima.
- Dakle, ovaj član predviđa mogućnost raskida ugovora, kako u slučajevima taksativno navedenim, tako i u svim slučajevima koje predviđa Zakon o obligacionim odnosima, koji slučajevi su mnogobrojni, a zavise od svake konkretne situacije.

- Članom 22. Uredbe predviđena je mogućnost raskida ugovora o korištenju toplotne energije, na osnovu zahtjeva za raskid i zahtjeva za izdvajanje iz centralnog toplifikacionog sistema, pri čemu je navedeno izdvajanje moguće, uz saglasnost za izdvajanje svih ostalih korisnika usluge unutar zgrade i davaoca usluge ukoliko to dozvoljavaju tehničke mogućnosti, odnosno ukoliko se time ne ugrožava kvalitet toplotne energije.

2. Pravni okvir predmetnog postupka

Konkurencijsko vijeće je u toku postupka primijenilo odredbe Zakona, Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta („Službeni glasnik BiH“, broj 18/06 i 34/10), Zakona o komunalnim djelatnostima, Zakona o obligacionim odnosima, Uredbe, Odluke o usvajanju Tarifnog sistema davaoca usluge KJKP „Toplane-Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo broj: 02-05-25151-10/16 od 15.08.2016. godine, Odluke o usvajanju Izmjena Tarifnog sistema davaoca usluge KJKP „Toplane-Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo sa Metodologijom obračuna isporučene toplotne energije broj: 02-05-29645-2/18 od 09.08.2018. godine (u daljem tekstu: Odluke o usvajanju Izmjena Tarifnog sistema davaoca usluge KJKP „Toplane-Sarajevo“) i Odluku KJKP „Toplane-Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo broj: 01-24-07/18 od 27.12.2018. godine.

3. Prikupljanje podataka od trećih lica

Tokom postupka, Konkurencijsko vijeće je radi utvrđivanja svih relevantnih činjenica u smislu odredbi člana 35. stav (1) tačka a) i c) Zakona prikupljalo podatke i dokumentaciju od trećih lica koja nisu stranke u postupku.

Konkurencijsko vijeće se u smislu člana 35. stav (1) tačka a) i c) Zakona uputilo punomoćniku Podnosilaca prijave advokatu Admiru Đuliću akt broj: UP-05-26-3-026-16/19 od 25.05.2020. godine kojim su traženo da se dostave podaci o predstavniku etažnih vlasnika u stambenom kompleksu STUP NUKLEUS-TIBRA 2., te o nezadovoljnim korisnicima usluga grijanja koje pruža privredni subjekat Euroterm.

Punomoćnik Podnosilaca prijave je dana 09.06.2020. godine, podneskom zaprimljenim pod brojem UP-05-26-3-026-17/19 dostavio tražene podatke, na temelju kojih je Konkurencijsko vijeće uputilo zahtjeve za dostavu podataka.

Konkurencijsko vijeće je uputilo dopis predstavniku etažnih vlasnika (..)** i dopise određenom broju stanara vezano pružanje usluga isporuke toplotne energije od strane privrednog subjekta Euroterm i to: UP-05-26-3-026-18/19 od 18.06.2020. godine, UP-05-26-3-026-20/19 od 15.07.2020. godine, UP-05-26-3-026-21/19 od 15.07.2020. godine, UP-05-26-3-026-22/19 od 15.07.2020. godine, UP-05-26-3-026-23/19 od 15.07.2020. godine, UP-05-26-3-026-24/19 od 15.07.2020. godine, UP-05-26-3-026-25/19 od 15.07.2020. godine, UP-05-26-3-026-26/19 od 15.07.2020. godine, UP-05-26-3-026-27/19 od 15.07.2020. godine i UP-05-26-3-026-28/19 od 15.07.2020. godine.

Dana 08.07.2020. godine, Konkurencijsko vijeće je zaprimilo podnesak predstavnika etažnih vlasnika (..)** objekta STUP NUKLEUS-TIBRA 2 C2 broj: UP-05-26-3-026-19/19 u kojem navodi sljedeće:

- U stambenom kompleksu STUP NUKLEUS-TIBRA 2. C2 tehnički je izvodljivo izdvajanje etažnih vlasnika iz sistema grijanja privrednog subjekta Euroterm iz razloga što je svaki od stanova i drugih prostora priključen na sistem grijanja iz stubišta kao zajedničkih prostorija.
- Stanari (..)** su dana 31.12.2014. godine uputili jednostrani zahtjev za raskid ugovora, te su nakon pomenutog datuma izdvojeni sa toplifikacijskog sistema u objektu STUP NUKLEUS-TIBRA 2. C2.

- U navedenoj zgradi ima nezadovoljnih korisnika koji su htjeli raskinuti ugovore sa privrednim subjektom Euroterm, što je isti odbijao učiniti, a radi se o slijedećim korisnicima čije podatke imam: (..)**.
- Osim (..)**, kojim je prema njihovim izjavama još uvijek ispostavljaju fakture za fiksni dio troškova, nisam došao do saznanja da su pojedini korisnici u iz objekta C2 isključivani sa sistema grijanja a da se tokom tog perioda plaćali bilo kakvu uslugu privrednom subjektu Euroterm.
- Dosta stanara se žalilo na ponašanje privrednog subjekta Euroterm kada je u pitanju isporuka toplotne energije, te da je isti odbijao raskid ugovora, iako nezadovoljnom stanaru nisu pravili problem drugi stanari i etažni vlasnici za izdvajanje iz sistema grijanja.

Konkurencijsko vijeće je dana 16.07.2020. godine na temelju člana 41. stav (2) Zakona donijelo Zaključak o produženju roka za donošenje konačnog rješenja broj: UP-05-26-3-026-29/19 kojim je produžen rok za donošenje konačnog rješenja za dodatna tri mjeseca.

Dana 24.07.2020. godine, Konkurencijsko vijeće je zaprimilo podnesak korisnice usluga grijanja objekta STUP NUKLEUS-TIBRA 2 C1 (..)** broj: UP-05-26-3-026-31/19 u kojem navodi slijedeće:

- Postojali su problemi sa isporukom toplotne enegrije od strane privrednog subjekta Euroterm, zbog čega je došlo do trajnog isključenja sa toplifikacijskog sistema privrednog subjekta Euroterm, čime u skladu sa Zakonom o obligacionim odnosima prestaje važenje ugovora, kao i obaveze prema pomenutom privrednom subjektu.
- Isključenju sa toplifikacionog sistema privrednog subjekta Euroterm se nisu protivili etažni vlasnici stanova i poslovnih prostora, pa je privredni subjekat Euroterm obavio isključenje.
- Nakon isključenja sa sistema grijanja, privredni subjekat Euroterm i dalje isporučuje račune za fiksne troškove usluga isporuke toplotne energije.

Dana 27.07.2020. godine, Konkurencijsko vijeće je zaprimilo podnesak korisnice usluga grijanja objekta STUP NUKLEUS-TIBRA 2 (..)** broj: UP-05-26-3-026-32/19 u kojem navodi slijedeće:

- Sa uslugom koju pruža privredni subjekat Euroterm nisam zadovoljna u smislu odnosa cijene i kvalitete, ali nije pokretan postupak raskida ugovora sa privrednim subjektom Euroterm, jer je isplatinije plaćati fiksni dio troškova svaki mjesec i na alternativni način zagrijavati stan, nego u skladu sa važećim cjenovnikom plaćati troškove raskida ugovora.
- U skladu sa navedenim, procedura sakupljanja saglasnosti etažnih vlasnika za izdvajanjem iz toplifikacionog sistema nije pokrenuta, a izmirivanje računa koje ispostavlja privredni subjekat Euroterm se vrši na mjesečnoj bazi.

Dana 17.08.2020. godine, Konkurencijsko vijeće je zaprimilo podnesak korisnice usluga grijanja objekta STUP NUKLEUS-TIBRA 2 (..)** broj: UP-05-26-3-026-34/19 u kojem navodi slijedeće:

- Uslov za preuzimanje ključa od stana u objektu STUP NUKLEUS-TIBRA 2 je bio potpisivanje ugovora o isporuci toplotne energije sa privrednim subjektom Euroterm.

- Nakon useljenja i dolaska zime, počeli su problemi sa grijanjem, jer je na termostatu temperatura podešena na 30 stepeni, dok je u stanu dostignuta temperatura 17 stepeni u šta su se uvjerali tehničari privrednog subjekta Euroterm.
- Visoke račune za isporuku toplotne energije je privredni subjekat Euroterm obrazlagao činjenicom da se zbog visoko podešene temperature na termostatu troši više kalorija.
- Nakon što sam odlučila da raskinem ugovor sa privrednim subjektom Euroterm, shvatila sam da je to nemoguće. Izvršeno je trajno isključenje sa toplifikacionog sistema privrednog subjekta Euroterm, ali i dalje plaćam račun od 24,14 KM.

4. Izjašnjenje privrednog subjekta Euroterm na navode trećih lica

Punomoćnik privrednog subjekta Euroterm je očitovanje na navode predstavnika etažnih vlasnika i stanara dostavio dana 11.09.2020. godine podneskom broj: UP-05-26-3-026-37/19, navodeći slijedeće:

- Kada je riječ o navodima (..)**, koji je predstavnik etažnih vlasnika u objektu STUP NUIKLEUS- TIBRA II C2, privredni subjekat Euroterm ne osporava, niti je ikada osporavao mogućnost tehničkog izdvajanja iz toplifikacionog sistema, što procjenjuje davalac usluge uz nadzor stručnih službi.
- Da bi se navedeno izdvajanje izvršilo, neophodno je najprije ispoštovati propisanu proceduru u konkretnom slučaju član 22. Uredbe koja predstavlja *lex specialis* za privredni subjekat Euroterm i druge privredne subjekte koji obavljaju istu djelatnost.
- Netačni su navodi predstavnika etažnih vlasnika da su (..)** u objektu C2 trajno izdvojeni i isključeni sa toplifikacionog sistema unutar navedenog objekta. Isti nisu trajno isključeni i izdvojeni iz razloga što nije ispoštovana procedura predviđena Uredbom, tj. korisnici (..)** nikada nisu pribavili saglasnost ostalih etažnih vlasnika za izdvajanje iz toplifikacionog sistema u skladu sa čl. 22 Uredbe.
- Navedena procedura je detaljno pojašnjena u podnescima od 16.10.2019. godine i od 21.02.2020. godine, a koje je privredni subjekat Euroterm, dostavio Konkurencijskom vijeću u toku trajanja ovog postupka.
- Dakle, kada je riječ o korisnicima (..)**, radi se o korisnicima koji su privremeno isključeni iz sistema grijanja zbog neizmirenja dugovanja prema davaocu usluga.
- Tvrdnje predstavnika etažnih vlasnika (..)** u odnosu na korisnicu (..)** potpuno su netačne i zlonamjerne, s obzirom na to da (..)** ima zaključen i važeći Ugovor o isporuci i korištenju toplotne energije broj: (..)** od 14.04.2014. godine sa društvom Euroterm, te nikada nije upućivala niti zahtjev za raskid, niti zahtjev za trajno isključenje, niti bilo kakav dopis da je nezadovoljna uslugom isporuke grijanja.
- (..)** koristi usluge grijanja i nije ulagala reklamacije na uslugu, niti podnosila zahtjev za raskid Ugovora. Jedina komunikacija sa pomenutom korisnicom su dopisi od strane privrednog subjekta Euroterm, kojim se ista opominje na izvršenje svojih ugovornih obaveza.
- Uvidom u bazu podataka privrednog subjekta Euroterm utvrđeno je da (..)** nema zaključen ugovor o isporuci usluga grijanja, te ista nije korisnica navedene usluge u smislu zakonskih propisa, pa su navodi o pokušaju raskida ugovora od strane (..)** potpuno neosnovani.

- U odnosu na korisnika (..)***, smatramo da su navedene tvrdnje predstavnika etažnih vlasnika netačne i zlonamjerne, imajući u vidu da korisnik (..)*** sa privrednim subjektom Euroterm ima zaključen Ugovor o isporuci i korištenju toplotne energije broj: (..)*** od 26.05.2014. godine, nikada nije upućivao zahtjev za raskid istog, niti zahtjev za trajno isključenje, niti se obraćao privrednom subjektu Euroterm bilo kakvim dopisom da je nezadovoljan uslugom isporuke grijanja.
- Kada je u pitanju korisnik (..)*** smatramo da su tvrdnje predstavnika etažnih vlasnika neosnovane, s obzirom da se isti nikada nije obraćao za raskid Ugovora o isporuci i korištenju toplotne energije broj: (..)*** od 09.12.2016. godine ili trajno isključenje iz sistema grijanja. Isti ima zaključen i važeći Ugovor o isporuci i korištenju toplotne energije sa privrednim subjektom Euroterm, a privremeno je isključeno grijanje zbog neizmirenja duga prema istom.
- Navodi predstavnika etažnih vlasnika (..)*** da prema njegovim saznanjima i u drugim zgradama također ima nezadovoljnih korisnika su paušalni i proizvoljni, ne zasnivaju se na bilo kakvim relevantnim činjenicama ili dokumentaciji, te se svode na navode „rekla - kazala“, što svakako nije način adekvatnog izjašnjenja lica koje obavlja funkciju predstavnika etažnih vlasnika, naročito imajući u vidu što (..)*** tu funkciju obavlja samo u objektu C2, povodom koje je jedino ovlašten da se očituje.
- U pogledu navoda (..)*** koji se odnose na tvrdnje da je privredni subjekat Euroterm odbijao raskid ugovora iako drugi etažni vlasnici nisu pravili problem za izdvajanje, smatramo da su isti navodi paušalni i potpuno proizvoljni, a imajući u vidu da (..)***, kao predstavnik etažnih vlasnika, koji održava redovne sastanke sa svim etažnim vlasnicima, ne posjeduje niti jedan zvaničan dokument kojim navedeno potkrepljuje.
- Ukoliko su navedene tvrdnje predstavnika etažnih vlasnika tačne, postavlja se pitanje zašto korisnici koji ne žele da nastave trajanje ugovora sa privrednim subjektom Euroterm ne prikupe potpise svih stanara i ispoštuju Uredbom propisanu proceduru, te izvrše trajno izdvajanje sa sistema grijanja.
- U pogledu izjašnjenja korisnice (..)***, ističemo da su netačni navodi da je ista trajno isključena iz sistema grijanja. Navedena korisnica je privremeno isključena zbog neizmirenja duga prema privrednom subjektu Euroterm.
- Nisu tačni navodi ni da se niko od etažnih vlasnika nije protivio isključenju njene etažne jedinice iz sistema grijanja, jer bi u suprotnom ova korisnica dostavila saglasnosti svih etažnih vlasnika za trajno izdvajanje iz sistema kroz proceduru prikupljanja potpisa.
- U prilogu ovog izjašnjenja dostavljamo i dokumentaciju iz koje je vidljivo da je korisnici pojašnjena procedura za trajno isključenje iz sistema grijanja, kako usmeno, prilikom dolaska u prostorije privrednim subjektom Euroterm, tako i pisanim putem.
- S obzirom da Ugovor o isporuci i korištenju toplotne energije sa individualnim mjeračem broj (..)*** od 29.04.2015. godine nije prestao da važi, te činjenicu da je korisnica (..)*** privremeno isključena iz sistema grijanja zbog neizmirenja obaveza, ispostavljaju joj se računi za fiksni dio u skladu sa zakonom i Uredbom.
- Iz izjašnjenja korisnice (..)***, vidljivo je da se ista nije nikada obraćala privrednom subjektu Euroterm za raskid ugovora ili trajno isključenje, jer kako navodi želi alternativnu mogućnost korištenja grijanja, tj. uslugu koju pruža privredni subjekat Euroterm.
- Netačni su navodi korisnice (..)*** da je uslov za preuzimanje ključeva od uredno plaćenog stana, potpisivanje ugovora sa privrednim subjektom Euroterm.

- Naime, investitor i prodavac nekretnine u konkretnom slučaju je društvo TIBRA PACIFIC d.o.o, dok je davalac usluge grijanja privredni subjekat Euroterm koji ne polaže bilo kakva prava na nekretninama, te u skladu s tim, ne predaje ključeve stana i ne uvodi u posjed kupca.
- Svi korisnici usluge su svojevrijem i bez prisile zaključili ugovore sa privrednim subjektom Euroterm, s obzirom da je u zgradi projektovan i obezbijeđen način zagrijavanja putem zasebnog kotlovnog postrojenja, gdje u konkretnom slučaju davalac usluge privredni subjekat Euroterm pruža uslugu grijanja.
- Netačni su i navodi korisnice (..)** da se htjela isključiti iz sistema grijanja i raskinuti Ugovora o isporuci i korištenju toplotne energije broj: (..)** od 17.06.2014. godine, s obzirom da ista nikada nije uputila zvaničan zahtjev za navedeno. Dakle, korisnica je privremeno isključena zbog neizmirenja obaveza prema privrednom subjektu Euroterm.
- Privredni subjekat Euroterm je privatno privredno društvo, koje posluje isključivo zahvaljujući sredstvima koje samo obezbijedi i ne dobiva bilo kakve subvencije od države, kantona ili opština, za razliku od drugih preduzeća i društava koja obavljaju istu djelatnost na području Kantona Sarajevo.
- U navedenom svojstvu, prilikom formiranja cijena, privredni subjekat Euroterm se rukovodi važećim zakonima i Uredbom, te je Cjenovnik istog u potpunosti usklađen sa Tarifnim sistemom i Odlukom o usvajanju tarifnog sistema KJKP „Toplane-Sarajevo" d.o.o. Sarajevo i svim njegovim izmjenama i dopunama, a koji Tarifni sistem je usvojen od strane Vlade Kantona Sarajevo.
- Navedeno znači da u slučaju povećanja cijene energenata potrebnih za pružanje usluge grijanja, privredni subjekat Euroterm trpi gubitke, kako bi pružio adekvatnu uslugu u skladu sa važećim ugovorima o isporuci toplotne energije, za razliku od drugih privrednih subjekata kojim se ta razlika subvencionira iz javnih sredstava. Uprkos tome, društvo nije odredilo veće cijene usluge grijanja, te je očigledno da cilj privrednog subjekta Euroterm nije da potrošače dovede u nepovoljan položaj.
- Privredni subjekat Euroterm je prilikom obavljanja svoje registrovane djelatnosti dužan da isporuku toplotne energije vrši na način propisan Zakonom o komunalnim djelatnostima, te na temelju Uredbe koja je obavezujuća, u skladu sa kojim opštim aktima sačinjava i zaključuje ugovore o isporuci i korištenju toplotne energije za korisnike sa ugrađenim individualnim mjeracem toplote, koji ugovori se sačinjavaju na način i sa sadržajem koji propisuje Uredba.
- Članom 22. Uredbe je, u navedenom smislu, predviđena mogućnost raskida ugovora o korištenju toplotne energije, na osnovu zahtjeva za raskid i zahtjeva za izdvajanje iz centralnog toplifikacionog sistema, pri čemu je navedeno izdvajanje moguće, samo uz saglasnost za izdvajanje svih ostalih korisnika usluge unutar zgrade i davaoca usluge ukoliko to dozvoljavaju tehničke mogućnosti, odnosno ukoliko se time ne ugrožava kvalitet toplotne energije.
- Nitko od korisnika usluge grijanja koju pruža privredni subjekat Euroterm nije ispoštovao navedenu odredbu člana 22. Uredbe, niti je dostavio saglasnost svih vlasnika etažnih jedinica.
- Nekretnina u kojoj se pruža usluga isporuke grijanja koje je predmet postupka pred Konkurencijskim vijećem je zgrada kolektivnog stanovanja i potpuno je logično i opravdano da se zahtijeva saglasnost svih etažnih vlasnika, s obzirom da je svim etažnim vlasnicima u interesu da se zgrada zagrijava kao energetska cjelina.

Konkurencijsko vijeće je uputilo dopise određenom broju stanara kako bi provjerilo navode iz izjašnjenja privrednog subjekta Euroterm i to: UP-05-26-3-026-39/19 od 21.09.2020. godine, UP-05-26-3-026-40/19 od 21.09.2020. godine i UP-05-26-3-026-41/19 od 21.09.2020. godine.

Konkurencijsko vijeće je uputilo privrednom subjektu Euroterm akt broj: UP-05-26-3-026-42/19 od 21.09.2020. godine i akt broj: UP-05-26-3-026-43/19 od 22.09.2020. godine u kojem je od pomenutog traženo da dostavi odgovore na određena sporna pitanja u predmetnom postupku, te da dostavi dokumentaciju.

Punomoćnik privrednog subjekta Euroterm je podneskom zaprimljenim pod brojem: UP-05-26-3-026-44/19 dana 24.09.2020. godine, dostavio traženu dokumentaciju.

Privredni subjekat Euroterm je u podnesku zaprimljenom dana 29.09.2020. godine pod brojem: UP-05-26-3-026-45/19 naveo slijedeće:

- Korisnici (..)** privremeno su isključeni sa toplifikacijskog sistema na osnovu Naloga za isključenje sa mreže grijanja broj: (..)** od 17.10.2017. godine.
- Korisnici (..)** nisu naknadno uključivani na toplifikacioni sistem privrednog subjekta Euroterm, zbog toga što do ovog momenta nisu izmirili obaveze prema privrednom subjektu Euroterm, a što je preduslov za ponovno uključenje na toplifikacioni sistem.
- Nakon isključenja sa toplifikacionog sistema korisnicima (..)** su u skladu sa Uredbom i važećom Odlukom o cijenama grijanja privrednog subjekta Euroterm ispostavljeni računi samo za fiksni dio cijene grijanja.
- Korisnica (..)** privremeno je isključena sa toplifikacijskog sistema na osnovu Naloga za isključenje sa mreže grijanja broj: (..)** od 05.10.2018. godine.
- Korisnica (..)** nije naknadno uključivana na toplifikacioni sistem privrednog subjekta Euroterm, zbog toga što do ovog momenta nije izmirila obaveze prema privrednom subjektu Euroterm, a što je preduslov za ponovno uključenje na toplifikacioni sistem.
- U periodu od dana isključenja do ovog momenta imenovanoj korisnici su u skladu sa Uredbom i važećom Odlukom o cijenama grijanja privrednog subjekta Euroterm ispostavljeni računi samo za fiksni dio cijene grijanja.

Privredni subjekat Euroterm je u podnesku zaprimljenom dana 30.09.2020. godine pod brojem: UP-05-26-3-026-48/19 naveo slijedeće:

- Korisnik (..)** privremeno je isključen sa toplifikacijskog sistema privrednog subjekta Euroterm na osnovu Naloga za isključenje sa mreže grijanja broj: (..)** od 19.02.2020. godine.
- Korisnik (..)** nije naknadno uključivan na toplifikacioni sistem privrednog subjekta Euroterm, zbog toga što do ovog momenta nije izmirio obaveze prema privrednom subjektu Euroterm, a što je preduslov za ponovno uključenje na toplifikacioni sistem.
- Nakon isključenja do ovog momenta imenovanom korisniku su u skladu sa Uredbom, važećom Odlukom o cijenama grijanja privrednog subjekta Euroterm i Ugovorn broj: (..)** od 09.12.2016. godine ispostavljeni računi samo za fiksni dio cijene grijanja.

Dana 02.10.2020. godine, Konkurencijsko vijeće je zaprimilo podnesak korisnice usluga grijanja objekta STUP NUKLEUS-TIBRA 2 C1 (..)** broj: UP-05-26-3-026-50/19 u kojem je dopunila svoje navode u odnosu na raniji podnesak, te navela:

- Nakon obraćanja privrednom subjektu Euroterm kao korisnica usluga grijanja, isključena je sa sistema grijanja, čemu se nisu protivili etažni vlasnici stanova, niti vlasnici poslovnih prostora.
- Prilikom isključenja sa grijanja privredni subjekat Euroterm nije tražio saglasnost ostalih vlasnika stanova i poslovnih prostora unutar zgrade za isključenje sa toplifikacionog sistema.
- Bez obzira na navedene okolnosti, privredni subjekat Euroterm i dalje dostavlja fakture za plaćanje fiksnog dijela cijene grijanja.
- Privrednom subjektu Euroterm je dana 04.12.2018. godine dostavljena obavijest da više ne šalje račune za fiksni dio cijene grijanja, jer je ranije izvršeno isključenje sa sistema grijanja.
- Nakon isključenja sa toplifikacionog sistema nije više vršeno uključivanje u pomenuti sistem, ali račune za fiksni dio cijene grijanja privredni subjekat Euroterm i dalje dostavlja.

5. Relevantno tržište

Relevantno tržište u smislu člana 3. Zakona, te čl. 4. i 5. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta („Službeni glasnik BiH“, br 18/06 i 33/10) čini tržište određenih proizvoda/usluga koji su predmet obavljanja djelatnosti na određenom geografskom tržištu.

Prema odredbi člana 4. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta, relevantno tržište proizvoda obuhvata sve proizvode i/ili usluge koje potrošači smatraju međusobno zamjenjivim s obzirom na njihove bitne karakteristike, kvalitet, namjenu, cijenu ili način upotrebe.

Prema odredbi člana 5. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta, relevantno geografsko tržište obuhvaća cjelokupnu ili značajan dio teritorije Bosne i Hercegovine na kojoj privredni subjekti djeluju u prodaji ili kupovini relevantnih usluga pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uslovima i koji to tržište bitno razlikuju od uslova konkurencije na susjednim geografskim tržištima.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je relevantno tržište u tržište usluga predmetnoga postupka je tržište isporuke toplotne energije od strane privrednog subjekta Euroterm.

Relevantno geografsko tržište predmetnog postupka je područje Opštine Ilidža.

Slijedom navedenog, kao relevantno tržište u predmetnom postupku utvrđeno je tržište isporuke toplotne energije od strane privrednog subjekta Euroterm na području Opštine Ilidža.

6. Utvrđeno činjenično stanje

Nakon sagledavanja relevantnih činjenica, dokaza i dokumentacije dostavljene od stranaka u postupku, kao i trećih lica, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo slijedeće:

- Privredni subjekat Euroterm je na osnovu Rješenja Opštinskog suda u Travniku broj: 051-0-Reg-12-000706 od 12.10.2012. godine registrovan za pružanje usluga isporuke toplotne energije.
- Privredni subjekat Euroterm pruža usluge samo na području Kantona Sarajevo i to u stambeno-poslovnom kompleksu „TIBRA II STUP NUKLEUS“ koji se nalazi u ulici

Stupska b.b., Opština Ilidža, Sarajevo i stambeno-poslovnim kompleksu „NOVA OTOKA" koji se nalazi u ulici Džemala Bijedića 129., Općina Novi Grad, Sarajevo.

- (.)** su dana 24.12.2013. godine sa privrednim subjektom Euroterm zaključili Ugovor o isporuci i korištenju toplotne energije za korisnike sa individualnim mjeračem toplote broj: (.)**, za zagrijavanje stana u stambeno-poslovnim kompleksu Stup Nukleus-Tibra 2.
- Korisnica (.)** ima zaključen Ugovor isporuci i korištenju toplotne energije sa individualnim mjeračem broj (.)** od 29.04.2015. godine sa privrednim subjektom Euroterm u stambeno-poslovnim kompleksu Stup Nukleus-Tibra 2.
- Korisnik (.)** ima zaključen Ugovora o isporuci i korištenju toplotne energije broj: (.)** od 09.12.2016. godine sa privrednim subjektom Euroterm u stambeno-poslovnim kompleksu Stup Nukleus-Tibra 2.
- Korisnica (.)** ima zaključen Ugovor o isporuci i korištenju toplotne energije broj: (.)** od 14.04.2014. godine sa privrednim subjektom Euroterm u stambeno-poslovnim kompleksu Stup Nukleus-Tibra 2 .
- Korisnik (.)** sa privrednim subjektom Euroterm ima zaključen Ugovor o isporuci i korištenju toplotne energije broj: (.)** od 26.05.2014. godine u stambeno-poslovnim kompleksu Stup Nukleus-Tibra 2.
- Korisnica (.)** ima zaključen Ugovor o isporuci i korištenju toplotne energije broj: (.)** od 17.06.2014. godine sa privrednim subjektom Euroterm u stambeno-poslovnim kompleksu Stup Nukleus-Tibra 2.
- Privredni subjekat Euroterm od dana 01.01.2018. godine primjenjuje cjenovnik koji je donesen u vidu Odluke o cijenama centralnog grijanja u objektima kolektivnog stanovanja broj: 02-023/18 od 01.01.2018. godine u kojoj su definisane cijene i način plaćanja, kao i obaveza plaćanja fiksnog dijela u slučaju privremenog isključenja, zbog neizmirenih obaveza, te prestanak obaveze plaćanja fiksnog dijela cijene u slučaju trajnog izdvajanja iz toplifikacijskog sistema.
- Privredni subjekt Euroterm je u priznao da nema saglasnost Vlade na Odluku o cijenama centralnog grijanja u objektima kolektivnog stanovanja broj: 02-023/18 od 01.01.2018. godine u skladu sa članom 68. Uredbe kojom je uređeno da tarifni sistem donosi Vlada Kantona Sarajevo na prijedlog davaoca usluge (u ovom slučaju Euroterm je davaoc usluge), mada je u uvodnom dijelu Odluke o cijenama centralnog grijanja privrednog subjekta Euroterm naznačeno da je donesena na osnovu Uredbe.
- Članom 2. Odluke o cijenama centralnog grijanja regulirana je procedura privremenog isključenja korisnika zbog neizmirenja obaveza, na način da su privremeno isključeni korisnici zbog neizmirenih obaveza prema privrednom subjektu Euroterm u obavezi redovno plaćati fiksni dio cijene za usluge centralnog grijanja, a pri čemu nisu trajno izdvojeni iz centralnog toplifikacionog sistema.
- Članom 3. Odluke o cijenama centralnog grijanja određeno je da vlasnici stambenih i poslovnih jedinica koji se nalaze u objektima koje zagrijava privredni subjekat Euroterm, a koji su trajno izdvojeni iz toplifikacionog sistema ne plaćaju fiksni dio cijene za uslugu grijanja, te se nakon izdvajanja iz toplifikacionog sistema se ne smatraju korisnicima privrednog subjekta Euroterm.
- Uredba ne pravi razliku između privremenog i trajnog izdvajanja iz toplifikacijskog sistema, nego samo predviđa izdvajanje, dok privredni subjekt Euroterm postupa

suprotno od toga i u navedenoj Odluci od 01.01.2018. godine koristi termin privremeno, odnosno trajno isključenje.

- Privredni subjekat u odnosu sa svojim korisnicima primjenjuje član 22. Uredbe kojim je predviđena mogućnost raskida ugovora o korištenju toplotne energije, na osnovu zahtjeva za raskid i zahtjeva za izdvajanje iz centralnog toplifikacionog sistema, pri čemu je navedeno izdvajanje moguće, uz saglasnost za izdvajanje svih ostalih korisnika usluge unutar zgrade i davaoca usluge ukoliko to dozvoljavaju tehničke mogućnosti, odnosno ukoliko se time ne ugrožava kvalitet toplotne energije.
- Iz materijalne dokumentacije koja je uložena u spis, jasno je da je u objektu Stup Nukleus-Tibra 2 moguće tehnički izdvojiti iz toplifikacijskog sistema svakog korisnika.
- Za korisnike (..)** nisu dostavljeni dokazi o saglasnosti za izdvajanje iz toplifikacionog sistema svih ostalih korisnika usluge unutar zgrade koju zagrijava privredni subjekat Euroterm, iz čega se zaključuje da nisu ispunili uslove iz člana 22. Uredbe što je neophodno za trajno isključenje iz sistema grijanja privrednog subjekta Euroterm.
- Privredni subjekat Euroterm je vršio isključenja sa toplifikacionog sistema slijedećih korisnika: (..)** sukladno članu 2. Odluke o cijenama centralnog grijanja i naplaćivao fiksni dio cijene za usluge grijanja.
- Korisnici (..)** su isključeni sa toplifikacijskog sistema na osnovu Naloga za isključenje sa mreže grijanja broj: (..)** od 17.10.2017. godine.
- Korisnica (..)** je isključena sa toplifikacijskog sistema na osnovu Naloga za isključenje sa mreže grijanja broj: (..)** od 05.10.2018. godine.
- Korisnik (..)** privremeno je isključen sa toplifikacijskog sistema privrednog subjekta Euroterm na osnovu Naloga za isključenje sa mreže grijanja broj: (..)** od 19.02.2020. godine, nakon čega mu se ispostavlja račun na mjesečnoj bazi za fiksni dio cijene grijanja.
- Privredni subjekat Euroterm je za period 01.01.2018.-27.12.2018. godine korisnicima (..)** ispostavljao račune za fiksni dio cijene zbog isključenja i to broj: (..)**.
- Privredni subjekat Euroterm je za period 05.10.2018.-27.12.2018. godine korisnici (..)** ispostavljao račune za fiksni dio cijene zbog isključenja i to broj: (..)**.
- Privredni subjekat Euroterm je za period 01.01.2018.-27.12.2018. godine korisnici (..)** ispostavljao račune za fiksni dio cijene zbog isključenja i to broj: (..)**.
- Privredni subjekat Euroterm je vršio isključivanja pomenutih korisnika, zbog neplaćanja računa za usluge grijanja, odnosno nepravovremenog neizmirenja obaveza prema privrednom subjektu Euroterm.

7. Ocjena dokaza

Konkurencijsko vijeće je cijenilo navode i materijalnu dokumentaciju tokom postupka koji su se odnosili na djelovanje privrednog subjekta Euroterm, te sumnju da je počinio zabranjeni sporazum iz člana 4. stav (1) tačke b) i e) Zakona.

Članom 4. stav (1) Zakona je propisano da su zabranjeni sporazumi, ugovori, pojedine odredbe sporazuma ili ugovora, zajednička djelovanja i prešutni dogovori privrednih subjekata, kao i odluke i drugi akti privrednih subjekata, koji navedenim aktivnostima/aktima izravno ili neizravno sudjeluju ili

utječu na tržište, a koji za cilj i posljedicu imaju sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje konkurencije na tržištu.

Članom 4. stav (1) tačka b) Zakona propisano je da su zabranjeni sporazumi, koji se isključivo odnose na „ograničavanje i kontrolu proizvodnje, tržišta, tehničkog razvoja ili ulaganja“, a tačkom e) propisano je da je zabranjeno zaključivanje takvih sporazuma kojima se druga strana uslovljava da prihvati dodatne obaveze koje po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nisu u vezi s predmetom sporazuma.

Konkurencijsko vijeće je cijeneći sve iznesene činjenice utvrdilo da je privredni subjekat Euroterm u periodu 01.01.2018.-27.12.2018. godine na području Opštine Ilidža, korisnicima (..)** naplaćivao fiksni trošak sa usluge grijanja, iako su pomenuti korisnici bili isključeni sa toplifikacijskog sistema privrednog subjekta Euroterm, čime je poduzeo radnje koje predstavljaju povredu člana 4. stav (1) tačka e) Zakona. Također, privredni subjekat Euroterm je poduzimao iste radnje prema korisnici (..)** u periodu 05.10.2018.-27.12.2018. godine. Konkurencijsko vijeće je u predmetnom postupku radnju naplate fiksnih troškova za uslugu grijanja prilikom isključenja sa sistema grijanja okarakterizovalo kao uslovljavanje druge strane da prihvati dodatne obaveze koje po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nisu u vezi s predmetom sporazuma.

Nesporno je da je privredni subjekat Euroterm imao zaključene važeće ugovore o isporuci i korištenju toplotne energije sa (..)** , te da je izvršio isključenje istih sa sistema grijanja, pri čemu je nastavio sa ispostavljanjem računa za fiksni dio cijene grijanja, što je vidljivo iz računa koji su priloženi u spis. Navedeno ne osporava ni privredni subjekat Euroterm.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da privredni subjekat Euroterm nije adekvatno reagovao nakon donošenja Odluke o usvajanju Izmjena Tarifnog sistema davaoca usluge KJKP „Toplane-Sarajevo“, te nije uskladio svoje djelovanje prema svojim korisnicima sukladno izmjenama koje je napravilo KJKP „Toplane-Sarajevo“, odnosno Vlada Kantona Sarajevo na prijedlog KJKP „Toplane“ Sarajevo. Privredni subjekat je na području Opštine Ilidža u periodu 01.01.2018.-27.12.2018. godine ispostavljaio račune svojim korisnicima čime je prekršio član 4. stav (1) tačka e) Zakona.

Imajući u vidu navedeno, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tački 1. dispozitiva ovoga Rješenja.

U dijelu postupka koji je vođen na osnovu člana 4. stav (1) tačka b) Zakona, Konkurencijsko vijeće je analiziralo relevantne činjenice i vršilo ocjenu svih materijalnih dokaza iz spisa, te smatra da privredni subjekat Euroterm svojim djelovanjem nije vršio radnje ograničavanja i kontrole proizvodnje, tržišta, tehničkog razvoja ili ulaganja, te nije izvršio povredu člana 4. stav (1) tačka b) Zakona.

Cijeneći činjenice da se radi o malom broju korisnika prema kojim su učinjene štetne posljedice, te da se radi o jednom stambenom objektu na području Opštine Ilidža, Konkurencijsko vijeće smatra da radnje privrednog subjekta Euroterm nemaju obilježja radnji iz člana 4. stav (1) tačka b) Zakona koje predstavljaju zabranjeni sporazum. Smisao pomenute odredbe je da se spriječi nastupanje štetnih posljedica na tržištu većih razmjera. U ovom slučaju imamo situaciju da se radi o samo tri korisnika, što se ne može smatrati ograničavanjem i kontrolom tržišta, odnosno povredom člana 4. stav (1) tačka b) Zakona.

Imajući u vidu navedeno, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tački 2. dispozitiva ovoga Rješenja.

Konkurencijsko vijeće smatra da je neophodno da privredni subjekat Euroterm svoje poslovanje, koje obuhvata odnos prema korisnicima, uskladi sa Uredbom opštim uslovima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije, kako bi prekinuo sa povredom člana 4. stav (1) tačka e) Zakona i otklonio štetne posljedice koje je prouzročio prema svojim korisnicima i da potpiše anekse ugovora sa korisnicima sukladno učinjenim izmjenama.

Imajući u vidu navedeno, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tački 3. dispozitiva ovoga Rješenja.

8. Novčana kazna

U smislu člana 48. stav (1) tačka b) Zakona, novčanom kaznom u iznosu najviše do 10% (deset) vrijednosti ukupnog godišnjeg prihoda privrednog subjekta, iz godine koja je prethodila godini u kojoj je nastupila povreda zakona, kaznit će se privredni subjekt ako svojim djelovanjem učini povredu člana 4. stav (1) ovog Zakona.

Konkurencijsko vijeće je prilikom izricanja novčane kazne uzelo u obzir namjeru, te dužinu trajanja povrede Zakona, kao i posljedice koje je ista imala na tržišnu konkurenciju u smislu člana 52. Zakona.

Konkurencijsko vijeće je na osnovu finansijskog izvještaja kojeg je dostavila Protivna strana (podnesak zaprimljen pod brojem: UP-05-26-3-026-51/19 dana 06.10.2020. godine) utvrdilo da je privredni subjekt Euroterm ostvario ukupni prihod od (..)** KM u 2017. godini.

Polazeći od nesporno utvrđene činjenice da je privredni subjekat Euroterm učinio povredu člana člana 4. stav (1) tačka e) Zakona, Konkurencijsko vijeće je izreklo privrednom subjektu Euroterm novčanu kaznu u iznosu od 12.618,15 KM.

U slučaju da se izrečena novčana kazna ne uplati u utvrđenom roku, ista će se naplatiti prisilnim putem, u smislu člana 47. Zakona, uz obračunavanje zatezne kamate za vrijeme prekoračenja roka, prema važećim propisima Bosne i Hercegovine.

Slijedom navedenog, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tački 4. dispozitiva.

9. Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovoga Rješenja nije dozvoljena žalba.

Nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema, odnosno objavljivanja ovog Rješenja.

Predsjednik

dr. Stjepo Pranjić